

ΣΟΣΙΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΚΦΡΑΣΗ

ΚΕΝΤΡΙΚΟ ΟΡΓΑΝΟ ΤΗΣ ΕΔΕΝ

1 του Ιουλίου 1976

τρίτη περιοδος

αρ. φωλλων 9

ΣΤΙΣ ΆΛΛΕΣ ΣΕΛΙΔΕΣ

- ΙΤΑΛΙΑ - ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ
- ΕΞΕΓΕΡΣΗ ΣΤΗΝ Ν. ΑΦΡΙΚΗ
- ΥΔΙΣΜΟΣ
- Η ΠΗΓΗ ΤΟΥ ΠΛΟΥΤΟΥ
- ΣΧΟΛΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ

ΕΔΕΚ

1969-1976

Τὴ δεδομένα αύτὴ τὸ Σοσιαλιστικὸ Κόμμα ΕΔΕΚ καὶ ἡ Σοσιαλιστικὴ Νεολαία ΕΔΕΝ γιορτάζουν τὰ ἐφτάχρονά τους. Στὰ ἐφτὰ χρόνια τῆς ζωῆς τους, στὸ σύντομο τοῦτο ὅλλα πολὺ σημαντικὸ χρονικὸ διάστημα γιὰ τὸν τόπο, ἡ ΕΔΕΚ καὶ ἡ ΕΔΕΝ στάθηκαν ἀκόμα καὶ στὰ μάτια τοῦ πιὸ οὐδέτερου παρατηρητῆρι οἱ πιὸ συνεπεῖς μαχητὲς τοῦ φασισμοῦ καὶ τοῦ ίμπεριαλισμοῦ στὴν Κύπρο.

‘Απὸ τῆς ἔδρυσή της ἡ ΕΔΕΚ διάγνωσε καθαρὰ τὴ φύση τοῦ στρατιωτικοῦ καθεστῶτος στὴν Ἐλλάδα καὶ μὲ συνέπεια τὸ πολέμησε μὲ δῆλες τῆς τὶς δυνάμεις, γιατὶ γνώριζε καλὰ τὶς συμφορὲς ποὺ θὰ προκαλοῦσε στὴν Κύπρο. Οἱ ἀγωνιστὲς τῆς ΕΔΕΝ πρωτοπόροι στὸν ἄγωνα ἐνάντια στὸ φασισμό, πῆραν τὰ ὅπλα γιὰ ν' ἀντισταθοῦν στὸ πραξικόπημα, καθοδηγώντας τὶς λαϊκὲς δυνάμεις ποὺ θέλησαν ν' ἀντιταχθοῦν στὴν προδοσία. Ή δργάνωσή μας εἶναι περήφανη γιατὶ μέλη καὶ στελέχη τῆς ἔχουσαν τὸ αἷμα τους στὴ μάχη ἐνάντια στὸ φασισμό.

‘Η ΕΔΕΚ καὶ ἡ ΕΔΕΝ ἀνάλυσαν σωστά τὸ ρόλο τοῦ ίμπεριαλισμοῦ στὴν περιοχὴ καὶ ἀπὸ τὴν ἀρχὴ πολέμησαν τὴν πολιτικὴ τῆς ύποχωρησῆς ποὺ πρόβαλλε ἡ ντόπια οἰκονομικὴ ὀλιγαρχία μέσω τῶν φορέων καὶ ἐκπροσώπων τῆς. Οὔδέποτε ἡ δργάνωσή μας εἶχε αὐταπάτες γιὰ τὴν φύση τῆς οἰκονομικῆς ὀλιγαρχίας, ποὺ ἔξαρτημένη ὅπως εἶναι ἀπὸ τὸ ξένο κεφάλαιο, εἶναι φυσικὸ νὰ προ-

Θάλλει τὴ γνωστὴ «ρεαλιστικὴ» πολιτικὴ τῆς συνθηκολόγησης. Ἀδιάκοπα, λοιπόν, πολέμησε καὶ πολεμᾶ αύτὴ τὴ πολιτικὴ καὶ ταχτικὴ.

Σήμερα ποὺ ἡ ΕΔΕΚ γιορτάζει τὴν ἀπέτειο τῆς ἐφτάχρονης ζωῆς καὶ δράσης της, ὁ τόπος μας περνᾶ δύσκολες στιγμὲς κάτω ἀπὸ συνθῆκες ποὺ εἶναι πολὺ γνωστὲς γιὰ νὰ τὶς ἐπαναλάβουμε. Μπαίνει μπροστὰ στὸν λαὸ τῆς Κύπρου ἡ προπολικὴ ἐνὸς σκληροῦ ἀντιιμπεριαλιστικοῦ ἀγώνα γιὰ ἀπελευθέρωση. Ἡ οἰκονομικὴ ὀλιγαρχία, μὲ ποικίλους τρόπους ἔχει ἐκδηλώσει τὸν προδοτικὸ τῆς ρόλο καὶ τὴν πρόθεσή της νὰ ὀδηγήσει τὴν Κύπρο στὸ δρόμο τῆς παντοτεινῆς ἔξαρτησης ἀπὸ τὸν ίμπεριαλισμό, ποὺ συνεπάγεται τὴ τουρκοποίηση μεγάλου κομματιοῦ τοῦ τόπου καὶ τὴ μονιμὴ προσφυγοποίηση τῶν ἐκτοπισθέντων. Γιὰ τοῦτο ἡ δργάνωσή μας θὰ συνεχίσει γὰ καθοδηγεῖ τὴ νεολαία ἐνάντια στὴν προδοτικὴ καὶ ἔκμεταλλευτικὴ οἰκονομικὴ ὀλιγαρχία. Θὰ ἔργαστει γιὰ τὴ δραστηριοποίηση καὶ συμμετοχὴ ὅτου λαϊκοῦ παραγοντα στὸν ἄγωνα ἐνάντια στὸν ίμπεριαλισμό, στὸν ἄγωνα γιὰ τὴν ἐπιστροφὴ σῶν τῶν προσφύγων ταῦτα τους καὶ τὴν πλήρη ἀπελευθέρωση τῆς Κύπρου.

‘Οπλισμένοι μὲ τὶς σωστὲς ἰδεολογικὲς βάσεις, ἡ Σοσιαλιστικὴ νεολαία ΕΔΕΝ μαζὶ μὲ τὴν ΕΔΕΚ θὰ βαδίσουν μπροστά, προσφέροντας στὸ λαὸ τὴν ὄρθὴ καθοδήγηση στὸν ἄγωνα του γιὰ μιὰ Κύπρο λεύτερη, ἀνεξάρτητη, σοσιαλιστική.

σοσιαλιστική εκφραση

Η ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΑΒΕΡΩΦ

Σέ πρόσφατη συνέντευξη σε 'Αθηναϊκή έφημερίδα, ό 'Υπουργός των 'Εξωτερικών της 'Ελλάδας πρόβαλε τη θεωρία των «χαμένων εύκαιριών». Η θεωρία αυτή, αν και ποτέ δὲν ξεκαθαρίστηκε, λέει περίπου τα έξι: "Οτι αν στὸ παρελθόν ήμαστε πιὸ ύποχωρητικοὶ ὥπεναντι στὴν Τουρκία καὶ τὸν ιμπεριαλισμό, θὰ ὄποφεύγαμε τὴ σημερινὴ τραγωδία.

'Υποστηριχτής αυτῆς τῆς γραμμῆς στὴν Κύπρο είναι η οἰκονομική όλιγαρχία. Προβάλλεται αὐτή η θεωρία, όχι μόνο γιὰ νὰ δῶση ἔξηγηση στὰ δόσα συμβῆκαν στὸ παρελθόν, ἀλλὰ περισσότερο γιὰ νὰ στηρίξει τὴ θέση τοῦ ἐνδοτισμοῦ καὶ τῆς ύποχωρητῆς ὥπεναντι στὴ σημερινὴ κατάσταση.

Συμφωνοῦμε ὅτι ἔγιναν λάθη στὸ παρελθόν, ἀλλὰ τὰ λάθη ἔγιναν πρὸς τὴν ἀντίθετη κατεύθυνση ὥπεναντι στὸ παρελθόν, ἀλλὰ περισσότερο γιὰ νὰ στηρίξει τὴ θέση τοῦ ἐνδοτισμοῦ καὶ τῆς ύποχωρητῆς ὥπεναντι στὴ σημερινὴ κατάσταση.

Σήμερα δὲν υπάρχουν περιθώρια γιὰ ύποχωρήσεις. 'Υπάρχει μπροστά μας μόνο η προοπτικὴ τῆς ἀδιάκοπης καὶ συνεποῦς πάλης ἐνάντια στὸν ιμπεριαλισμὸ καὶ τοὺς διάφορους πληρεξούσιους του.

ΟΙ ΕΝΔΟΚΥΠΡΙΑΚΕΣ ΣΥΝΟΜΙΑΙΣ

Διάφορες πληροφορίες ἀναφέρουν ὅτι ἀσκοῦται πιέσεις γιὰ τὴν ἐπανέναρξη τῶν ἐνδοκυπριακῶν συνομιλιῶν. Μέχρι στιγμῆς οἱ ἐνδοκυπριακὲς συνομιλίες μόνο κακὰ ἐπεσώρευσαν στὸν Κυπριακὸ λαό.

Πιστεύουμε πώς ἀν πρόκειται νὰ ξαναρχίσουν οἱ συνομιλίες, θὰ πρέπει νὰ ύπάρχουν σαφεῖς ἐνδείξεις ὅτι ὁ ιμπεριαλισμὸς πρόκειται νὰ ύποχωρήσει. 'Αλλὰ πιὸ σημαντικὸ εἶναι ἵσως τὸ γεγονός πώς ἡ παλὴ ταχτικὴ τῆς μυστικῆς διπλωματίας πίσω ὥπο τὶς πλάτες τοῦ λαοῦ θὰ πρέπει νὰ τερματιστεῖ. 'Ο ποιαδήποτε διαδικασία ποὺ ἔχει σὰν ἀπότελεσμα τὴν ἀπόκρυψη ἀποφάσεων ἀπὸ τὸ λαό, ὀδηγεῖ σὲ καταστάσεις καταστρεπτικὲς ὥπως, γιὰ παράδειγμα, η πρόσφατη μυστικὴ συμφωνία Κληροδίη — Ντενκτάς ὥπως καὶ η μυστικὴ συμφωνία τῶν Βρυξελλῶν μεταξὺ Μπίτσιου — Τσιακλαγιαγκίλ.

Η Σοσιαλιστικὴ Νεολαία ΕΔΕΝ πιστεύει ὅτι ὁ ιμπεριαλισμὸς δὲν πρόκειται νὰ ύποχωρήσει, ἀν δὲν ύποχρεωθεῖ νὰ ύποχωρήσει. Γ' αὐτὸ καὶ οἱ νέες συνομιλίες δὲν πρόκειται νᾶχουν ἀποτελέσματα, ἀν δὲν μποῦν ἀμέσως οἱ σωστὲς προϋποθέσεις γιὰ τὸν ἀγώνα, ποὺ τόσες φορές οἱ στῆλες αὐτὲς ἔχουν ἀναλύσει. 'Ανεξάρτητα δημος ὥπεναντι στὸν λαοῦ σε δὲν οφερᾷ τὴν τύχην τῶν ιμπεριαλιστῶν.

Ο ΤΙΜΑΡΙΘΜΙΚΟΣ ΔΕΙΧΤΗΣ

Καιρὸς ἦταν νὰ γίνει ἀναπροσαρμογὴ τοῦ τιμαριθμικοῦ δειχτῆ. Πρώτο γιατὶ οἱ τιμὲς ἀπὸ καιροῦ ἔχουν ἀνεβεῖ καὶ συνεχίζουν νὰ ἀνεβαίνουν, ἐνῶ ὥδη δειχτῆς παράμεινε ἀναλλοίωτος. Δεύτερο οἱ μισθοὶ μειώθηκαν μετὰ τὴν εισβολὴ σὲ χαμηλώτατα ἐπίπεδα καὶ ἀπὸ τότε ἔχουν παγοποιηθεῖ.

Ἄφοῦ η κυβέρνηση καὶ οἱ διάφοροι ἐκπρόσωποι τοῦ κεφαλαίου (π.χ. ΚΕΒΕ) ἔξαίρουν τὴν ἐπαναδραστηριοποίηση ποὺ εἶχε γίνει, ὀφείλουν νὰ κυττάξουν καὶ τὶ γίνεται μὲ τὸ θιωτικὸ ἐπίπεδο τοῦ λαοῦ. 'Αν ὁ ιδιωτικὸς τομέας ἔξακολουθεῖ νὰ ισχυρίζεται ὅτι δὲν ἔχει τὴ δυνατότητα νὰ παραχωρήσει αὐξήσεις στοὺς μισθούς, τότε ἄστε δεχτεῖ κρατικοποίησες γιὰ νὰ μποροῦν οἱ ἐργαζόμενοι ἀπὸ μόνο τοὺς ν' ἀποφασίζουν γιὰ τὴ τύχη τῶν εισοδημάτων τοὺς καὶ τὴν οἰκονομία γενικώτερα.

Ἐλπίζουμε ὅτι η ἀναπροσαρμογὴ τοῦ τιμαριθμικοῦ δειχτῆ θὰ ικανοποιήσει μερικὲς ἀπὸ τὶς στοιχειώδεις ἀνάγκες τῆς πλειοψηφίας τῶν ἐργαζομένων. Σὲ κάθε περίπτωση, δημος, η ἐργατικὴ τάξη. Θὰ πρέπει νὰ είναι ἔτοιμη νὰ διεκδικήσει μαζικά καὶ δυναμικά τὰ δικαιώματά της.

Η ΙΤΑΛΙΚΗ ΚΡΙΣΗ ΣΥΝΕΞΙΖΕΤΑΙ ΠΟΛΩΣΗ ΔΕΙΧΝΟΥΝ ΟΙ ΕΚΛΟΓΕΣ

Οι ἐκλογές στὴν Ιταλία δὲν κατάφεραν τελικὰ νὰ λύσουν τὴν κυβερνητικὴ κρίση ποὺ μαστίζει τὴν Ιταλία ἐδῶ καὶ χρόνια. Τὸ Χριστιανοδημοκρατικὸ κόμμα παραμένει τὸ μεγαλύτερο κόμμα στὴ χώρα ἀλλὰ δὲν μπορεῖ οὔτε μόνο του ἀλλὰ οὔτε καὶ μὲ τὰ ἄλλα δεξιά κόμματα νὰ σχηματίσει κυβέρνηση πλειοψηφίας. Τὸ Σοσιαλιστικὸ κόμμα δὲν είναι πιὰ διατεθειμένο νὰ συνεργαστεῖ μαζὶ τους χωρὶς τοὺς Κομμουνιστές. "Ετοι εἴτε οι ΧΔ θὰ σχηματίσουν μιὰ κυβέρνηση μειοψηφίας ποὺ σύντομα θὰ ὀδηγηθεῖ σὲ νέα κρίση ή τελικὰ θ' ἀναγκαστεῖ νὰ δεχτῆ τὴν ἀπαίτηση τοῦ Κ.Κ. γιὰ συνεργασία δῶλων τῶν κομμάτων.

Τὰ ἀποτελέσματα τῶν ἐκλογῶν στὴν Ιταλία δείχγουν διὸ διασκέψεις πράγματα: "Ἀπὸ τὴν πιὰ ἡ διαφθορὰ καὶ η χρεωκοπία τῶν ΧΔ προκάλεσαν μιὰ σοδαρή μετακίνηση μαζῶν πρὸς τὸ άριστερά." Αν τὸ ΧΔ κόμμα ἔχασε μόνο μικρὰ ποσοστά εἶναι γιατὶ μειώθηκαν δραματικά οἱ ψῆφοι τῶν φασιστῶν καὶ τῆς Λαϊκρας δεξιάς. "Ἀπὸ τὴν άλλη οἱ ἐκλογές δείχγουν μιὰ τάση πόλωσης μὲ τὰ μικρὰ κόμματα νὰ γάνθουν συνεχῶς ἔδαφος. Εἶναι φανερὸ πώς οἱ Ιταλοὶ ἀναζητοῦν μιὰ σχετικὴ σταθερότητα ἀλλὰ ἀντιλαμβάνονται αὐτὴ τὴν σταθερότητα διαφορετικά. Η Ιταλικὴ κεφαλαιοκρατία καὶ η δεξιά γενικότερα θέλει μιὰ σταθερή κυβέρνηση ποὺ νὰ μπορέσει νὰ ἐπιβάλει στοὺς ἐργάτες τὴν πτώση τοῦ διωτικοῦ τους ἐπιπέδου γιὰ νὰ μπορέσει οἱ Ιταλικὸς καπιταλισμὸς νὰ ἐπιζήσει. Οι ἐργάτες θέλουν μιὰ σταθερή κυβέρνηση ποὺ νὰ τοὺς ἔγγυηθεῖ τὸ διοικητὸ ἐπιπέδου ποὺ ἔχουν.

ΑΝΤΙΘΕΣΗ

Μέσα σ' αὐτές τὶς συνθήκες εἶναι ἀδύνατο νὰ ύπαρξει προσέγγιση ἀνάμεσα στὶς διὸ πλευρές. Η ἀντίθετη κεφαλαιά — ἐργασίας μέσα σὲ συνθήκες οἰκονομικῆς κρίσης παίρνει τὶς διαστάσεις σύγχρονησης. Ο Ιταλικὸς καπιταλισμὸς δὲν εἶναι σὲ θέση νὰ

οποιαδήποτε κυβέρνηση μὲ καπιταλιστικὸ πρόγραμμα, ἔστω καὶ ἀν σ' αὐτὴν συμμετέχει τὸ Κ.Κ. θάξει σὰν δασκόπο της στόχο τὴ μείωση τοῦ διωτικοῦ επιπέδου τῶν ἐργατῶν. Μιὰ

μαθήτης στὴν δογματικὴ τοῦ Κ.Κ., ποὺ δέλλωστε γιὰ νὰ πετύχει συμμετοχή στὴ κυβέρνηση φαίνεται νὰ παίρνει καθαρὰ φιλοκαταλιπότερης διαδικασίας. Οι Ιταλοὶ

ΡΙΖΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ

"Οποια καὶ γάνναι ἡ δραχυπρόθεσμη πορεία τῆς πολιτικῆς στὴν Ιταλία, εἶναι φανερὸ πὼς μακροχρόνια η κρίση πρέπει κάπου νὰ καταλήξει. Πολλές λύσεις δὲν υπάρχουν: Είτε οἱ ἐργάτες θὰ ἔχουν την πετύχεια τοῦ εργατικοῦ στόχου την πτώση τοῦ διωτικοῦ επιπέδου τῶν ἐργατῶν: Είτε οἱ Κομμουνιστές ἀργούνται γιὰ ζητήσουν τὸ πρότιτο. Οι Κομμουνιστές ἀργούνται γιὰ ζητήσουν τὸ δευτέριο. Τὸ σχηματικό ἔχει στηθεῖ γιὰ τὰς ταξικές συγκρούσεις. Τὸ ἀποτέλεσμα τοὺς θὰ κρίθει τελικὰ ἀπὸ τὴν ἀποφασιστική της τοῦ λαοῦ.

Η ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ ΦΟΥΝΤΩΝΕΙ ΣΤΗ ΝΟΤΙΑ ΑΦΡΙΚΗ

Σε προηγούμενη έκδοσή μας, όταν άναλυαμε την κατάσταση στη Ροδεσία είχαμε πει πώς ή «Νότια Αφρική μετά την ήττα της στην Αγκόλα δέν είναι διατεθειμένη να πάθει τα ίδια στη Ροδεσία γιατί ξέρει τώς κάθε στρατιωτική ήττα είναι κι ένα βήμα για την έπανασταση μέσα στην ίδια τη χώρα». (σ.ε. 18.3.1976). Αύτή την άληθεια ήλθαν να έπιβεβαιώσουν με δραματικό τρόπο οι έξεγέρσεις των μαύρων στις πολίχνες τους γύρω από το Γιοχάννεσμπουργκ και την Πραιτώρια. Τα γεγονότα άρχιζουν να κινούνται γοργά στη Μέκκα του Ρατσισμού.

Την σπίθα για την έξέγερση έδωσε ένα σχετικά άσημαντο γεγονός. Στη Νότια Αφρική υπάρχουν δύο γλώσσες που χρησιμοποιούνται: έπισημα: τα αγγλικά και ή «άφρικάνγκ», ή έξιλεξη της γλώσσας των Ολλανδών αποίκων στη χώρα. Οι νοτιοαφρικάνοι Όλλανδικής καταγωγής θεωρούνται σάν οι πιο άδιαλλακτοι ρατσιστές και φυσιολογικά η γλώσσα τους, ή «άφρικάνγκ», σάν το σύμβολο της «χωριστής άναπτυξης» και των φυλετικών διακρίσεων.

ΕΥΦΛΕΚΤΟ ΥΔΙΚΟ

Αυτή η δίαιτη πράξη καταπίεσης άντι να καταπλήξῃ την διαμαρτυρία είχε το αποτέλεσμα σπίθας σε ενθελεκτού υλικό. Την έπόμενη μέρα οι έργατες του Σουέγκτο δημήκαν στους δρόμους άφηφώντας τα πολυθόλια της διστυνομίας και δίζοντας φωτιά σ' δύα τα κυρινητικά κτήρια, πού θεώρησαν σύμβολα των ρατσισμού. Η διστυνομία και πάλι άπαντης με τα δόπλα. Δεκάδες νεκροί, έκαπονταδες τραυματίες. Την τρίτη μέρα η έξέγερση φούντωσε για καλά με έξεγέρσεις σε δύτικα πολίχνες μαύρων γύρω από το Γιοχάνεσμπουργκ.

ΑΝΩΤΕΡΟ ΕΠΙΠΕΔΟ

Τέτοιες σφαγές δέν είναι δηγγωστες στη παλιότερη ιστορία της Ν. Αφρικής. Πρίν μερικά χρόνια δεκάδες μεταλλωρύχοι σκοτώθηκαν για να καταπιείται μια άπεργια. «Ομως αυτή τη φορά υπάρχει μια πολύ σημαντική διαφορά. Το γεγονός δει ή άπόπειρα καταπίεσης μιᾶς διαδήλωσης προκάλεσε ταραχές σε άσυγχριτα μεγαλύτερη κλίμακα δείχνει: πώς οι καταπιεσμένοι συνειδητοποιούν τη θέση τους και άρχιζουν να αισθάνονται τη δύναμή τους. Ο άγώνας τους έχει άναμφισθήτητα περάσει σ' ένα νέο, άνωτερο έπιπεδο.

Τα αίτια αυτής της άλλαγής δέν μπορούν να μήν έχουν σχέση με τις γενικότερες έξελίξεις στην περιοχή. Αναμφισθήτητα άπο μόνη της ή έσωτερη καταπίεση θάταν ή κανή να δημιουργήσει τέτοιες πιέσεις που θέρεψαν τη σύγ-

«Η Νοτιαφρικανική κυβέρνηση σημαντικά έχουν πιά περάσει. Η Νότια Αφρική θ' αναγκάζεται ν' ακούνει καθημερινά τα ξεδότης πάνω στα δραγματικά της πατέσης για να διατηρήσει τόν παραλογισμό των φυλετικών διακρίσεων. Τό διωτικό έπιπεδο των λευκών θά μετωνται. Ο ταξικός διαχωρισμός θ' άρχισε να παιζει μεγαλύτερο ρόλο. Άν οι λευκοί έργατες προλάβουν να συνειδητοποιήσουν πώς η μόνη διέξοδος είναι να κατάργηση της έκμετάλλευσης προτού ξεσπάσει για καλά το μαύρο ηφαίστειο ζωσ άποφευχθεί τό λουτρό αλμάτος που μέρα με τή μέρα παίρνει τή μορφή βεβαιότητας.

ΣΟΣΙΑΛΙΣΤΙΚΗ ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ

Οι λευκοί έργατες έχουν πολὺ σημαντικό ρόλο να παίξουν σε μιά σοσιαλιστική Νότια Αφρική. Τό χαρημό πολιτιστικό και τεχνικό έπιπεδο στό διοποίησης προτού ξεσπάσει για καλά το μαύρο ηφαίστειο ζωσ άποφευχθεί τό λουτρό αλμάτος που μέρα με τή μέρα παίρνει τή μορφή βεβαιότητας.

ΕΠΑΝΑΣΤΑΤΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ

Τά ύπεροχα δείγματα αυτοθυσίας και άγωνιστου πνεύματος που έδειξαν οι μαύροι του Γιοχάνεσμπουργκ και της Πραιτώριας είναι συντριπτικό πλήρημα για δοσούς Ελεγχού πώς ήχαμψε πολιτιστική στάθμη των μαύρων είναι: έγγυηση για την συνέχιση της έπικράτησης των λευκών. Ωστόσο οι διασικάδες αυτές έκδηλωσες δέν μπορούν από μά να διέγραψουν στη νίκη. Πρέπει να περιμένουμε μέχρι που αύτός διαθορμισμός δργανωθεί σε μιά έπαναστατική γραμμή που θά μπορέσει να χτυπήσει σωστά και να πετύχει τά αποτελέσματα που ζηταίσουν οι συνήθειες. Χωρίς μιά τέτοια δργάνωση τό αιματοχύλιομα θά συνεχίζεται για πολύ άκορια.

Τά διέλεμματα της άνθρωποτητας είναι αύτη τη στιγμή στραμμένα στόν λευκό Νότο της μαύρης ήπειρου. Η ξεβασμή τους ήγινε σ' αύτη τη γωνιά της γης θά κρίνει πολλές πτυχές του άνθρωπινου πολιτισμού. Η έξέγερση των σκλάβων στη Νότια Αφρική είναι και μάχη των καταπιεσμένων δλου του κράσου.

ΟΙ ΛΕΥΚΟΙ ΕΡΓΑΤΕΣ

Άυτές οι αντιφάσεις είναι έπομενο να δημιουργήσουν άξεπέραστα προβλήματα γιά τόν ρατσισμό. Οι λευκοί έργατες που μέχρι τώρα είναι

ΣΤΑΘΕΡΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΑΝΤΙΔΡΑΣΗΣ ΣΤΗ ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ

Μέ την ύποστηριξη των κομμάτων τής δεξιάς και του Σοσιαλιστικού Κόμματος ο Στρατηγός Έάνες πήρε 61% των ψήφων στις έκλογες και έγινε ο πρώτος έκλεγμένος πρόεδρος της Πορτογαλίας μετά την έπανασταση. Ο Έάνες άποτελει τήν έλπιδα των συντηρητικών για την άνασχεση της έπαναστασης και ή νίκη του έκαμε τις καρδιές των καπιταλιστών της Ευρώπης να χτυπούν πιο ήσυχα και να την χαιρετήσουν σάν «έπιθυμη μία του Πορτογαλικού λαού για την έπαναφορά στήν άμαλότητα».

Ο ΕΑΝΕΣ ΠΡΟΕΔΡΟΣ

«Ομως οι έκλογες άποτελούν βαρύ κατηγορών γιά τις ήγεισες του ΣΚ και του ΚΚ της Πορτογαλίας.. Είναι φανερό πώς η ήγειση του ΣΚ προσανατολίζεται σε μιά σοσιαλιστική Πορτογαλία του τύπου της δυτικοευρωπαϊκής σοσιαλδημοκρατίας και έξαναγκάζει τους δυσαναστημένους διαδούμενους του κόμματος να συντάσσονται με τήν δεξιά. Τό ΚΚ από τήν άλλη με τήν άλλοπρσαλή πολιτική του έχει χάσει τό κύρος του μέσα στους έργατες και έχει πάρει μόνο ένα φτωχό 8% τών ψήφων.

Ο ταγματάρχης Καρβάλιο, διάνθρωπος που έπαιξε τόν δασικό ρόλο στην έπανασταση, ήταν η μόνη διέξοδος γιά να έκφραστε τό λουτρό αλμάτος που μέρα με τή μορφή βεβαιότητας. Τό 18%

για τό ΣΚ ή κατάστασην είναι άκομα πιο οσαρπή γιατί τό 13% που έξασφάλισε ο πρωθυπουργός Άζεβέτο πρέρχεται και αύτό από διαδούμενος του ΣΚ. Ετοι μέχουμε τό άποτελεσμα στή τό ΚΚ μπορεί να έλεγχε μόνο 8%, τό ΣΚ μόνο 13% ένω οι άριστερές μαζες που δρονούνται καθοδήγησην από τις ήγεισες των δυο κομμάτων να άποτελούν ένα έκπληπτικό ποσοστό που ζεπερνά τό 30%.

που πήρε παρά τό γεγονός δέν ήταν ύποψη μαζεών κόμματος είναι έγδειξη του μεγέθους της άνταρσίας που προκάλεσε στους διαδούμενους τους ή λαθασμένη πολιτική του ΣΚ και του ΚΚ.

Στές έκλογες τον περασμένη Απρίλη τό ΣΚ έξασφάλισε περίπου 35% των φήφων, τό ΚΚ περίπου 13% και τάλλα μικρά άριστερά κόμματα γύρω στό 4%. Αν άναλύσουμε τό ποσοστό που πήρε ο Καρβάλιο θά δούμε δέτι αποτελεῖται από τό 4% των μικρών κομμάτων, τό 5% που έχασε τό ΚΚ ένω τό ύπολοπο 9% πρέπει άσφαλως να πρέρχεται από διαδούμενος του ΣΚ που θάρηθηκαν να φημίσουν τό δεξιό Έάνες.

Στές έκλογες τον περασμένη Απρίλη τό ΣΚ έξασφάλισε δέν θάρηκε τό δέλτη του στηριζόμενης της έκπληπτης τάξης. Τό ΣΚ, τό ΚΚ και τώρα και ο Ότελο Καρβάλιο μπορεί να πάλει σημαντικό ρόλο στις δύσκολες συνθήκες που θά περάσει η Πορτογαλία. στό άμεσο μέλλον.

Η χρεωκοπία των δυο μαζικών κομμάτων της έργατης μέσα σε συνθήκες έπαναστατικής δίνει αύτή τή στιγμή τήν δυνατότητα μαζεών κόμματος που δέν θάξει στήν πλάτη του τό στήριζας τής άποτυχίας. Ο Ότελο Καρβάλιο μπορεί να πάλει σημαντικό ρόλο στις δύσκολες συνθήκες που θά περάσει η Πορτογαλία. στό άμεσο μέλλον.

Η έπανασταση στή Πορτογαλία δέν έχει άκομα συντριβεί. Πλησιάζει θάνατος ή δύρα τής μεγάλης σύγκρουσης που θά κρίνει τό μέλλον της. Η έκβαση της ή μη σωστής καθοδήγησης τής έργατης τάξης. *Τό ΣΚ, τό ΚΚ και τώρα και ο Ότελο Καρβάλιο και οι υποστηρικτές του έχουν τήν εύθυνη γιά αύτή τήν καθοδήγηση.

ΣΟΣΙΑΛΙΣΤΙΚΗ ΝΕΟΛΑΙΑ

SEAN

7 χρόνια: ζωῆς, 7 χρόνια σκληρῶν, πεισματικῶν ἀνυποχώρητων ἄγωνων ἐνάντια στὸν ὑπεριαλισμὸν, τοὺς πληρεξούσιους του καὶ τὰ ντόπια ἔξαρτήματά του, τὴν οἰκονομικὴν ὅλιγαρχίαν καὶ τὸν φασισμόν, 7 χρόνια ἀγώνων ποὺ καταγράφουν στὴν Κυπριακὴν ιστορία, τὸν ἀποφασιστικὸν ρόλο τῆς νεολαίας στὶς Κυπριακές ἔξελίξεις.

'Η Σοσιαλιστική Νεολαία σ' ἄλλο τὸ διάστημα ποὺ προηγήθηκε τοῦ 'Ιουλιανοῦ πραξικοπῆματος στάθηκε πρόσωπα μὲ πρόσωπο μὲ τὸ φασισμό, κονταροχτυπήθηκε μαζὶ τοῦ χωρίς υπολογισμὸ θυσιῶν καὶ πολλοὶ σύντροφοι μας ἔπεσαν σ' αὐτὸ τὸν ἀγώνα, ὅμως ὅλοι οἱ σύντροφοι,

Οι συναγωνιστές μας ποὺ πολέμησαν στὸ Καιμακλί καὶ τώρα δὲν θρίσκονται ανάμεσά μας.

30 Αύγουστου 1974. Άποκει ρα έναντίον της ζωής του Προέδρου της ΕΔΕΚ και δοολοφονία του μγωνιστή και όργανωτικού γραμματέα της ΕΔΕΝ Δώρου Λοΐζου.

● Πολυαγαπημένες, γλυκές,
αερινός, αδάνατε, αδελφέ, σύν-
τροφέ, συναγωνιστή Δώρο. Μάς
ἔφυγες καὶ είναι τώρας η Κύ-
προς δραγή. "Έφυγες μι' δρ-
φάνεψε η ἀνθρωπία κι' η δέξιο-
πρόπεια. "Έφυγες κι' δρφάνεψε
η ἀνθρωπότης. Γιατί μέσα στά-
σηθία σου, Δώρο, κατοικοῦσσε
ἀκοίμητη η ἀνθρώπινη δέξιοπρέ-
πεια κι' η ἀνθρωπιά. Κατει-
κοῦσσε δικοίμητη η ἀγάπη για
τὸν ἀνθρώπο, για τὸ φαντά, για
τὴν λευτερία.

● Μήν κλαῖτε τὸν Δῶρο.
Μήν κλαῖτε τοὺς ἥρωες. Μήν
κλαῖτε αὐτοὺς ποὺ πέθαναν γιὰ
λευτεριά. Καλότυχος δποιος πε-
θαίνει γιὰ λευτεριά. Γιατὶ δ
Δῶρος δὲν πέθανε. 'Ο Δῶρος
τίκησε τὸν χρόνο καὶ θὰ μείνη-
εις τὸ πάνθεον τῆς ἀθανασίας.

*'O Makários épisteréphēi. 'E-
πωστρέφει μὲν ἔνα μήγυμα ἀγώ-
να. "Ένα μήγυμα ύπομονῆς
καὶ ἀποφασιστικότητας.*

ΑΠΕΡΓΙΑ ΠΕΙΝΑΣ ΤΗΣ ΣΟΣΙΑΛΙΣΤΙΚΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΕΔΕΝ

Τὸ σύνθημα γιὰ νέους ἀγῶνες ἔδωσε ἡ σοσιαλι-
κὴ νεολαία ΕΔΕΝ τὰ ξημερώματα τῆς νέας χρονιᾶς
75.

Η Σοσιαλιστική νεολαία ΕΔΕΝ όργάνωσε διαδήλωση διαμαρτυρίας ένάντια στήν ύπουραφή τών συμφωνιών γιά μετακίνηση τών Τουρκοκυπρίων του Βορρᾶ.

**3 - 4 ΓΕΝΑΡΗ
ΤΟ Ι'
ΠΑΓΚΥΠΡΙΟ
ΣΥΝΕΔΡΙΟ
ΕΔΕΝ**

οει ἀκλόνητη τοὺς ἀγῶνες πιστούς, κωρίς θηροπίτους
βιβασμούς, μακριὰ ἀπὸ ρεαλισμοὺς ποὺ προσιώ-
υν τὴν ὑπογραφὴν τῆς Κύπερος.

Η Σοσιαλιστική Νεολαία καλεῖ δύο τους Κύριους έργαζόμενους "Ελληνες και Τούρκους, δύο τους Κύπριους πατριώτες στό κοινό άγνων για να γραπούν τα ίμπεριαλιστικά δικοτομικά σχέδια.

ΥΛΙΣΜΟΣ: Η ΕΜΦΑΝΙΣΗ ΚΑΙ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΟΥ

«Οι φιλόσοφοι δεν έκαναν τίποτε άλλο από το να έρμηνεύουν με διαφορετικούς τρόπους τὸν κόσμο, αύτό πού ένδιαφέρει είναι νά τὸν ἀλλάξουμε.»

ΚΑΡΛ ΚΑΡΣ

Στήγη καθημερινή μας ζωή ακούσουμε συχνά νά γίνεται χρήση τῶν δρων «ύλιστης» ή «ἰδεαλιστής». Μέ τὸν πρῶτο έννοεῖται κάποιος ποὺ ἀπλῶς ἔγινε φέρεται: γιὰ τὶς ύλικες ἀπολάσεις, εἶναι ματαίδοξος κ.τ.λ., ἐνώ ἀντίθετα ὁ δρος «ἰδεαλιστής» φάγεται νά υποδηλώνει κάποιον πού ἔχει καλὰ θεατικά, χαρακτηρίζεται ἀπὸ κύταπάργηση κ.τ.λ.

Δέν εἶναι συμπτωματικό τὸ δὲ ύλισμός ἔχει ἀποχήσει αὐτὴ τὴν κακή ἔννοια. Τοῦτο ὄφειλεται: βασικά στὶς ἐπιθέσεις ποὺ ἔχουν γίνει κατὰ καιρούς ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία καὶ τὴν κυρίαση τάξη γενικά. Βασικά: η ύλιστικὴ ἀντίληψη η ἡ ιδεαλιστικὴ ἀντίληψη τοῦ κόσμου ἀναφύονται ἀπὸ τὴν ἀνάγκη νὰ δοθεῖ ἀπάντηση σὲ ἑρώτημα ποιὰ εἶναι η σχέση τῶν ιδεῶν μὲ τὸν κόσμο. Ο ύλισμὸς θεωρεῖ τὶς ιδέες ποὺ κατὰ καιρούς ἔχουν οἱ ἀνθρώποι διὰ πρόερχονται ἀπὸ τὸν δὲ ιδεαλισμὸς θεωρεῖ τὸν ύλικὸν κόσμο πὼς ἀντανακλᾶ τὶς ιδέες ποὺ ὑπάρχουν σὰν δύτοτητες ἔχω ἀπὸ τὸν κόσμο καὶ καθορίζουν κάθε τὶ τὸ ύλικο.

Η πρώτη συστηματικὴ προσπάθεια νὰ ἔχηγγηθεῖ η φύση τοῦ σύμπαντος μὲ ύλιστικὸν τρόπο ἔγινε στήγη ἀρχαὶ Ἑλλάδα. Οἱ ἔλληνες ύλιστες πλευναγούν πὼς δὲ τὸ κόσμος ἀποτελεῖται ἀπὸ μικρὰ καὶ ἀδιαπέραστα συμπατίδια ποὺ ἐπιφέρουν δλες τὶς ἀλλαγές στὸν κόσμο λόγω τῆς κίνησης καὶ ἀλληλοεπίδρασῆς τους. Γνωστοὶ ἀρχαῖοι ύλιστες φιλόσοφοι ὑπῆρχαν δὲ Δημόκριτος, δὲ Ἐπίκουρος καὶ ἀρχετοὶ ἀλλοι.

Η ύλιστικὴ αὐτὴ θεωρία ἐπανῆλθε σὲ πιὸ ἀνεπτυγμένη μορφὴ τὸν 16ο καὶ 17ο αἰώνα Φιλόσοφοι ὅπως δὲ Μπαΐκον, δὲ Χόρμπς καὶ δὲ Λόκ, ἀπάστικην τὴν ύλιστικὴ φιλοσοφία καὶ πολέμησαν τὴν ἐποχὴ ἐκείνη τὴν ιδεαλιστικὴ θρησκευτικὴ ἀντίληψη τοῦ κόσμου διὰ τὴν ἔκφραση τῆς φεουδαρχικῆς Ἐκκλησίας καὶ ἀποτελοῦνται τὴν ιδεολογία τῆς κυριαρχῆς φεουδαρχικῆς τάξης.

Η ιδεολογικὴ αὐτὴ πάλη ἀνάμεσα στὶς δυο κομιθεωρίες συνέπεσε μὲ τὴν ἐμφάνιση τῆς ἀστικῆς τάξης ποὺ ἀρχίσει νὰ ἔρχεται σὲ σύγκρουση μὲ τὸν φεουδάρχες γαιοχτήμονες. Ἀχριδῶς αὐτὴ η πάλη ἀντανακλοῦνται τὴν ταξικὴν πάλη τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, τῆς πάλης ἀνάμεσα στὴ φεουδαρχία καὶ τὸν καπιταλισμό.

Οἱ πρῶτοι αὐτοὶ ύλιστες φιλόσοφοι μποροῦν νὰ ὑνομαστοῦν μηχανικοὶ ύλιστες ἐπειδὴ ἔδειπνον τὸν κόσμο ἔξω ἀπὸ τὴν ἔξτιαν τοῦ προτίτην, προσπαθοῦσαν δηλαδὴ νὰ καθορίσουν τὴν λειτουργία του, φαν-

ταζόμενοι τὸ σύμπαν σὰ μὰ τεράστια μηχανή. Μὲ λίγα λόγια οἱ ύλιστες τοῦ 16ου καὶ 17ου αἰώνα προσπάθησαν νὰ ἐπεχτεῖσαν στὸ χῶρο τῆς πολιτικῆς καὶ κοινωνικῆς σκέψης τὶς ιδίες ἀντιλήψεις ποὺ χρησιμοποιοῦσαν στὶς ἐπιστημονικὲς ἔρευνες γιὰ τὴ φύση.

Οπως ἀναφέρεται πιὸ πάνω η φιλοσοφία αὐτὴ δρῆκε τὴν ἀντίδραση τῆς φεουδαρχικῆς Ἐκκλησίας γιατὶ ἀντιστρατεύεται τὴν ιδεολογία τῆς τότε κυριαρχῆς φεουδαρχικῆς τάξης, καὶ συντέλεσε στὴ διάλυση τοῦ σκοταδισμοῦ ποὺ ἐπέβαλλε στὸ χῶρο τῶν ιδεῶν καὶ τῆς διανόησης.

Οι ύλιστες ἀδυναμίες αὐτοῦ τοῦ εἰδούς τῆς ύλιστικῆς φιλοσοφίας εἶναι οἱ ἀκόλουθες:

Δέν μπόρεσε ποτέ νὰ ἔχηγγήσει τὴν ἔξτιαν τοῦ ἀνθρώπου. Γιατὶ δὲν ἔχει ἀνθρώπινη σκέψη καὶ δραστηριότητα εἶναι ἀπλῶς μηχανικὴ ἀντανακλαση τοῦ κόσμου, τότε δημοσιογείται τὸ ἑρώτημα πῶς πραγματικὰ ἀλλάζει ὁ ἀνθρώπος καὶ η σκέψη του. «Οπως δεῖται ἀργότερα δὲ Μάρκη, ὁ ἀνθρώπος δέν εἶναι ἀπλῶς προϊόν μηχανιστικῶν ἀλληλοεπιδράσεων διαφόρων ύλικῶν δυνάμεων, ἀλλὰ παλεύει δὲ ίδιος γιὰ ν' ἀλλάζει τὸν κόσμο, ἀλλάζοντας σ' αὐτὴ τὴν πάλη καὶ τὸν ἀευτό του. Η ἔλλειψη θεώρησης τῆς ἔξτιας ιδεαλιστικῆς δυναμικῆς τοῦ ἀνθρώπου καὶ τῆς κοινωνίας τοὺς δημήγορους νὰ ἀντιληφθοῦν τὶς διάφορες ἀλλαγές στὴν ιστορία σὰν προκαθορισμένες. Τίποτε τὸ νέο δέν μποροῦσε νὰ προκύψει, καὶ οἱ ιστορικὲς ἀλλαγές δέν ήταν τίποτε ἀλλοτίνη τὴν ἀντίληψη τοὺς παρὰ ιστορικὲς ἐπαναλήψεις. Μ' αὐτὸν τὸν τρόπο ἀφαιρέτων συσιστικὰ κάθε ἔννοια ιστορικῆς πρόσδου.

Πέρη δὲν αὐτό, ἀφοῦ οἱ μηχανικοὶ ύλιστες ἔδειπναν τὸ κόσμο ἀπὸ τὴν σκοπιὰ τῆς λειτουργίας του ἀπλῶς, δέν μποροῦσαν ν' ἀπαντήσουν τὸ ἑρώτημα τοῦ πῶς αὐτὸς ὁ μηχανικὸς μπῆκε ἀρχικὰ σὲ λειτουργία. «Ετοι ὑποχρεωνούνται νὰ ἐπανέλθουν στὴν ἀναγνώριση τοῦ Θεοῦ σὰν τῆς δύναμης ἐκείνης ποὺ ἔδωσε στὸν κόσμο τὴν ἀρχική του ὅμηση, μὲ τὴ διαφορά, δημος, δὲ αὐτὸς ὁ Θεὸς δέν ἐπενέδαινε πιὰ στὶς ἐποχῆς ἀσχολίες τῶν ἀνθρώπων.

Ο σύγχρονος ύλισμὸς ποὺ γεννήθηκε τὸ 19ο αἰώνα καὶ ἀναπτύχθηκε σὰν ἀπαναστατικὴ θεωρία τῆς ἐργατικῆς τάξης δεῖται καρίσιμος στὸ Μάρκη, ποὺ κριτικεῖ τὶς ἀδυναμίες τοῦ παλιοῦ ύλισμοῦ ἀφοῦ υιοθέτησε τὴν χειραγωγήν διαλεγτική μέθοδο. Πάγω δημος ἀπὸ αὐτὸν τὸν ἐφάρμοσε μιὰ διαλεγτικὴ ύλιστικὴ ἀποφύγηση τὸν κόσμο σὲ μὰ ἔξετα-

ση τῆς κοινωνίας καὶ τῆς ιστορίας τῆς.

Ο Χέγκελ, δὲν καὶ ίδεαλιστής ἀντιλήφθηκε πῶς στὸν κόσμο τίποτα δέν εἶναι στατικό. Γε' αὐτὸν ὁ κόσμος δρχιζε ἀπὸ τὴν ἀπότελεσμα περισσέων μεταβολῶν, ἀλλὰ φέργει μέσα του καὶ τὸ σπέρμα τοῦ μέλλοντος. Κάθε ἀλλαγὴ προέρχεται ἀπὸ δυνάμεις ποὺ δρίσκονται μέσα στὸ ίδιο τὸ ἀντικείμενο, ἀπὸ δυνάμεις ποὺ εἶναι ἀντιθετικές καὶ παλεύουν ἀδιάκοπα μεταξύ τους μέχρις ὅτου δημιουργη-

θεῖ κάτι νέο, ποὺ μὲ τὴ σειρά του φέρνει κι' αὐτὸ τὸ σπέρμα τοῦ μέλλοντος. Βέβαια δὲ Χέγκελ ήταν ίδεαλιστής φιλόσοφος καὶ ἔδειπνε διλεσ αὐτές τὶς ἀλλαγές νὰ συντελοῦνται στὸ βασιλεῖο τῶν ιδεῶν. «Ο κόσμος δέν ήταν τίποτε ἀλλο παρὰ μὰ ἀντανάκλαση τῶν ιδεατῶν αὐτῶν ἀλλαγῶν. Καὶ τὸ γέγονός δὲ πίστευε διτὶ δὲ κόσμος ἀρχιζε ἀπὸ τὴν «Ἀπόλυτη Ήδεα»,

ΣΥΝΕΧΕΙΑ
ΣΤΗΝ 7η ΣΕΛΙΔΑ

Η ΠΗΓΗ ΤΟΥ ΠΛΟΥΤΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΝΙΣΟΤΗΤΑΣ

Ο προϊστορικὸς ἀνθρώπως ήταν στὸ ἔλεος τῆς φύσης γιατὶ βασιζόταν πάνω τῆς γιὰ νὰ ζήσῃ. «Αν δέν υπῆρχαν τὰ φρούτα καὶ τὸ χόρτα θὰ πέθαινε ἀπὸ τὴν πείνα. Μὲ τὰ πρώτα τους βήματα πρὸς τὸν πολιτισμὸ δημιούργηται νὰ ὄργωνη τὴ γῆ, νὰ κυνηγᾶ. Μέ ἀλλα λόγια νὰ ἐπιδρᾶ πάνω στὴ φύση.

Μὲ αὐτὸ τὸν τρόπο πολὺ γρήγορα ἐμπάθει τὴν άξια τῶν ἔργαλειων. Μὲ τὰ ἔργαλεια μποροῦσε νὰ καλλιεργήσῃ τὴ γῆ καὶ νὰ παράγῃ πολὺ περισσότερα. «Ἐτοι σὲ σύγκριση μὲ τὸν ἀνθρώπων ποὺ ζοῦσε μόνο ἀπὸ τὸ τὸ ίδιο έδινε η φύση ήταν πολὺ πλούσιος.

«Ἐτοι δὲν ήταν οὐδὲν οὐδὲν πολύ πλούσιος. Η πηγὴ τοῦ πλούτου ήταν πάνω στὴ φύση. Ανοικεῖται ποιό δικαίωμα νὰ πάρω τὶς Ε20 κέρδη ἀφοῦ έθαλα τὸ ἔργοστάσιο καὶ τὶς μηχανές».

Ἐντάξει μὲ ποιό δικαίωμα δημως ἔχει ἔργοστάσιο καὶ μηχανές εἶναι οὐδὲν.

«Νά. Δούλεψα καὶ φύλαξα λεφτά. Ανοικεῖται ποιό δικαίωμα καὶ πήρα 3 ἔργατες. Απὸ τὰ κέρδη τὸ μεγάλωσα, καὶ σοσ τὸ νέο κέρδη ἀγόρασα τὸ ἔργοστάσιο. Τὰ πλούτη εἶναι δικά μου».

Εἴναι:

«Ολα τὰ κέρδη ποὺ χρησιμοποιήσεις γιὰ νὰ μεγαλώσῃ τὶς δουλείες του ήταν τὸ προϊόν τῶν κόπων τῶν ἔργατῶν του. Τὸ ἔργοστάσιο, τὰ μηχανήματα, η Ευλεία, τὰ ἔργαλα εἶναι στὴν πράξη τὰ προϊόντα τῆς ἔργασίας του.

«Ο ρόλος τῶν ἔργαλειων σήμερα εἶναι πολὺ πιὸ σημαντικὸς ἀπὸ τότε. Γιατὶ σήμερα η παραγωγὴ στηρίζεται ἀπόλυτα στὰ ἔργαλα. Η χρησιμοποίηση τῶν ἔργαλειων πολλαπλασίασε τὴν ἀξία τῆς ἔργασίας του.

«Ορά το κέρδη ποὺ χρησιμοποιήσεις γιὰ νὰ μεγαλώσῃ τὶς δουλείες του. Τὸ προϊόν τῶν κόπων τῶν ἔργατῶν του. Τὸ ἔργοστάσιο, τὰ μηχανήματα, η Ευλεία, τὰ ἔργαλα εἶναι στὴν πράξη τὰ προϊόντα τῆς ἔργασίας του.

«Ορά το κέρδη ποὺ χρησιμοποιήσεις γιὰ νὰ μεγαλώσῃ τὶς δουλείες του. Τὸ προϊόν τῶν κόπων τῶν ἔργατῶν του. Τὸ ἔργοστάσιο, τὰ μηχανήματα, η Ευλεία, τὰ ἔργαλα εἶναι στὴν πράξη τὰ προϊόντα τῆς ἔργασίας του.

Πολλοὶ λέν νὰ ξεχάσουμε, τὴν ἀνισότητα. Ζούμε λέν, σὲ μὰ ἐλεύθερη κοινωνία ποὺ σημαίνει διτὶ δὲν κοινωνίζεις τὸ δικαίωμα σου νὰ κοιτάζεις τὸ βρῆς ἀλληλουετία. Αν δέν θρῆς καλὴ δουλεία σημαίνει διτὶ δὲν κοινωνία δην χρειάζεται τὶς ικανότητές σου. Πληρώνεσαι διάλογα μὲ τὴν ὄξια σου.

Τὸ διτὶ δὲν συλλογισμὸς αὐτὸς δέν στέκει εἶναι εύκολο νὰ δουμε μὲ ἔνα παρόδειγμα. «Ἄσ πάρουμε ἔνα κτηματομεσίτη ποὺ δὲν δουλειά του

ΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ ΜΑΣ ΓΡΑΦΟΥΝ...

ΟΙ ΣΧΟΛΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ

Η έξεταση τής μόρφωσης ένδος άτομου πάγω σ' ένα είδικό θέμα και μέσα σ' ένα καθορισμένο χρονικό διάστημα άποτελεί σήμερα τὸν κύριο τρόπο αξιολόγησης. Η φύση αυτοῦ τοῦ τρόπου δημιουργεί άμεσως δρισμένες υπορίες. Πόσο άντικειμενικός είναι αυτὸς ὁ τρόπος ἀφοῦ η έξεταση γίνεται μέσα σὲ καθορισμένα χρονικά διαστήματα. Σὲ ποιό διαθέτει τὴν ίκανότητα ένδος μαθητή μέσα σὲ μιὰ ή δύο ή τρεις ώρες.

Ἐξ ἄλλου είναι γνωστές οἱ φυχολογικές συνέπειες τῶν έξετάσεων. Η ὑπέρκρόπωση ἀπὸ τῆς συνεχῆ μελέτη, η ὑπερένταση ἀπὸ τῆς συνεχῆ προσθέτιση ἐπηρεάζουν ἀρνητικά τὸ μαθητή. Σὰν φυσικὸ ἐπακόλουθο αὐτὸς ἐκφράζεται πάντα μὲ μίσος ἐγαντίον τῶν έξετάσεων. Η γνώμη ποὺ ἀντικρούει τὰ πιὸ πάγω ἐπιχειρήματα λέει διτὶ οἱ έξετασεις ἀναγκάζουν. τὸν μαθητή νὰ διαβάσῃ καὶ σὰν ἀποτέλεσμα νὰ μορφωθῇ. Είναι ἀποδειγμένο διώς διτὶ οἱ μαθητής ποὺ ἀποδίδει καλύτερα είναι αὐ-

τὸς ποὺ μελετᾶ σ' ὅλη τὴν διάρκεια τοῦ χρόνου καὶ διατάσσει τὸ διάλογο τῆς έξετασης πρὶν. Δὲν πρέπει νὰ μάθης τὸ διάλογο, πρέπει νὰ καταλάβῃς τὸ μάθημα. Οἱ έξετασεις διώς ζητοῦν τὸ πρῶτο. Ι': αὐτὸς ὁ μαθητής ποὺ ζητεῖ τὸ διάλογο τῆς έξετασης πρὶν καρδιάς μιὰ ἐφύμερη ἀποστήθιση, ἐνῷ ὁ μαθητής ποὺ κατάλαβε τὸ μάθημα καρδιάς μιὰ ἀγαλλιώτη μόρφωση. Γ': αὐτὸς καὶ οἱ έξετασεις δὲν μορφώνουν τὸ μαθητή, σὲ τόσο διαθέτει πιστεύεται. Θεωροῦνται διώς μαθητήριο γιὰ τὴν μόρφωση του. Οἱ έξετασεις ζητοῦν τὴν ἀποστήθιση διῆς ποὺ δὲν χρειάζεται. Σὲ ξένες χώρες διώς στὴν Ἀγγλία, σπουδαίαν γίνονται οἱ έξετασεις κατὰ τὶς διόπτες οἱ μαθητής δικαιούνται: νὰ χρησιμοποιοῦν τὰ διδύλια τους, τὰ ἀποτελέσματα τῶν έξετάσεων τους, είναι παρόμοια μὲ τὰ ἀποτελέσματα τῶν ἄλλων.

Παρουσιάζεται λοιπὸν ένα καυτὸ ἔργοτυλο: ἀν καταργήσουμε τές έξετασεις στὴ μόρφη ποὺ διάρχουν τὶ θά χρησι-

μοποιήσουμε σὰν μέτρο ἀξίας τοῦ μαθητῆ;

Ἀποτελοῦν διώς οἱ έξετασεις στὴ σημερινὴ τοὺς μορφὴ τὸ μόνο πράγμα ποὺ ἀποτελεῖ ση τῶν Ανατολικούς μαθητής δὲν κρίνεται γιὰ παράδειγμα μὲ έξετασεις. Εκτὸς ἀπὸ τὴν ἀξιολόγηση τοῦ καθηγητῆ, οἱ μαθητής έχουν σὰν υποχρέωση νὰ ἔτοιμασσούν μιὰ ἐκτεταμένη μελέτη πάνω σ' ένα θέμα. Λίγος γίνεται κάθε χρόνο καὶ χρησιμοποιεῖται γιὰ νὰ ἀντισταθμίσῃ τὴν γνώμη τῶν καθηγητῶν καὶ ἔτοις νὰ ἔκρηδεις τὴν πιθανότητα, νεποτισμοῦ. Στὴν Δυτικὴ Γερμανία ἔξετασεις γίνονται μόνο στὸν τέταρτο καὶ στὸν ἔβδομο χρόνο τοῦ γυμνασίου. Πρέπει διώς νὰ προσθέσουμε ὅτι κακομιὰ χώρα δὲν τολμήσει νὰ σταματήσῃ τές έξετασεις στὰ πανεπιστήμια. Αὐτὸς δὲν γίνεται λίγος γιατὶ δὲν παρουσιάστηκε ἀκόμη τυνειδητοποιημένη καὶ θελονική μελέτη, τῶν μαθητῶν, τέ μεγάλη κάλακα.

Στὴν Κύπρο διώς οἱ έξετασεις έχουν πάρει τεράστιες γειώδους ἐκπαίδευσης στὴν έ-

πίσης γυμνασιακή πρέπει νὰ διαστάσεις. Αντικρύζουμε ἔτοις τὸ φαινόμενο στὸ δικοῖο ἔνας μαθητής γιὰ νὰ περάσῃ τὸ γιοφύρι τῆς κρατικῆς στοι-

ἀποτελέσματα τῶν έξετάσεων. Κι διώς κάθε μάθημα ἀποτελεῖται μιὰ ξεχωριστὴ ὄντότητα ποὺ λίγο η πολὺ τραβᾷ τὸν δικό του δρόμο. Γιὰ νὰ ἀναγ-

παρακαθήσῃ σὲ εἰσαγωγικές έξετασεις. Τυχὸν ἀποτυχία διέτασσεις έξετασεις στὴν έκπαίδευση τὸν μαθητή σὲ ίδιωτικὰ σχολεῖα μὲ ἀμφιθεατρική παροχὴ σωστῆς μόρφωσης. Εκτὸς ἀπὸ αὐτὸς οἱ έξετασεις είναι ἐτήσιες καὶ συμπεριλαμβάνουν στὰ κύρια θέματα ἀκόμη καὶ τὰ θρησκευτικά. Επίσης σὲ τυχέταιση μὲ τὶς έξετασεις παρουσιάζεται καὶ ἔνα ἄλλο — κατὰ τὴ — γνώμη μας — γεγονός. Τὰ ἀπολυτήρια γυμνασίου έχουν σὰν κύριο μέτρο ἀξίας τὸ γενικὸ διαθέτει πρόβλημα.

κάζει τὸν μαθητή νὰ μελετᾶ μαθηματικά π.χ. τὰ θρησκευτικά, ποὺ μπορεῖ νὰ θεωρεῖ σὰν σχηρηστα;

Τὸ θέμα δέδυτα τῶν έξετάσεων θὰ πρέπει ν' ἀπασχολήσει τόσο τοὺς εἰδικοὺς σὲ ἐκπαίδευσικὰ ζητήματα διότι καὶ τὸ μαθητικὸ κόσμο. Θὰ πρέπει νὰ γίνει διεξοδικὴ συζήτηση πάνω σ' διόλυγρο τὸ θέμα γιὰ νὰ δρεθοῦν τρόποι ἀντιμετώπισής του. Γιατὶ διλοὶ οἱ μαθητές, ποὺ είναι οἱ ἀμεσα ἐνδιαφερόμενοι ἀναγγωρίζουν διτὶ διάρχει πρόβλημα.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΣΤΗ ΣΟΣΙΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΚΦΡΑΣΗ ΟΙ ΕΚΛΟΓΕΣ

Αγαπητή «Έκφραση»,
Ολοταχῶς πρὸς ἐκλογές. Η ντόπιο ἀντίδροση, κατευθυνόμενη διώς πάντοι (παντοῦ καὶ πάντοτε) ἀπὸ τὸ έξεπερικό εἶναι υποχρεωμένη νὰ ἀναμετρηθῇ μὲ τὶς λαϊκὲς πατριωτικὲς δυνάμεις.

Κάποτε, μᾶς ἔλεγαν διτὶ η ΕΟΚΑ Β' ἦταν ἡ μάνη ὀντιδροστική παράταση στὴν Κύπρο. Προσμοτικό διώς δη προδοτική ΕΟΚΑ Β' δὲν ἦταν τίποτε διλό παρὰ μιὰ ὀπλισμένη ἀμάδα τὶς πουλημένης Δεδείας ποὺ αὐτὴ σὰν πολιτικὸ κάμμα ἀπεδείχθη διτὶ ἐκφράζει τὸν κ. Κιληρίδη.

«Ἔνας λαός ποὺ δὲν έχει μνήμη δὲν ἔχει μελλον». Ο ἀποιος πιστεύει διτὶ η Κύπρος προδοθήκε, σποιος πονᾶ καὶ σέμια σταλίδι ἀγάπης γιὰ τοῦτο τὸ χῶμα καὶ τοῦτο τὸ λαό. Ο ποιος πιστεύει διτὶ η Κύπρος παροδοθήκε, σποιος πονᾶ καὶ σέβεται τὶς θυσίες τοῦ λαοῦ αὐτοῦ καλά καὶ κάνει νὰ μεταπρέψει τὸ μαλά του σὲ ἔνα φίλτρο πυκνό, κατοσκευασμένο ὀπό τὴν μνήμη καὶ τὸν πόθο γιὰ λύτρωση καὶ δικαίωση τούτου τοῦ πόθου. Γεά νὰ καταφέρουν νά περάσουν μέσα ἀπὸ αὐτὸς τὸ φίλτρο δισοὶ πραγματικό τὸ ἀ-Είζουν. «Οσοι στ' ἀλήθεια ἀγνωστικοὶ καὶ πρόσφερον γιὰ τοῦτο τὸ νησί.

Ήταν φυσικὸ ὁ κ. Κιληρίδης νὰ ἐκφράζει πάντοι τὶς ἀπόψεις καὶ ἐπιδιώκεις τὶς ντόπιες πλουτοκρατικὲς τάξεις ἀφοῦ πήγαν πάντα ὁ ἐκπρόσωπος τῆς.

Η ὥδηση γιὰ νὰ κνηθοῦν τὰ νήματα τὶς ἀντίδροσης σὲ διλό τὰ μέρη τοῦ κόσμου γίνε-

γιὰ τὴν κοροϊδία τοῦ Κλεριδῶν πρέπει νὰ είναι καὶ ἡ εὐγνωμοσύνη τοῦ σ' αὐτοὺς ποὺ τὸν ὀπεκάλυψαν.

Μὲ βάση τὴν μνήμη καὶ τὴν ὀρθολογικὴ σκέψη πρέπει νὰ κατεδαφεῖσθαι στὶς ἐκλογεῖς γιὰ νὰ συντρίψουμε τὴν πουλημένη δεσμία. Νὰ πάψῃ νὰ ρυθμίζει τὴν ζωὴ καὶ τὴν τύχη τῆς πατρίδας μας. Μόνο ὁ λαὸς μπορεῖ νὰ ποτέ χέρια τοῦ λαοῦ θά ποτελεῖ καὶ ἔνα καρφί ποὺ ὅτιδιος πάντοι λαὸς θά τὸ καρφί ποτὲ τὴν μνήμη καὶ τὴν γροθία του στὸ φέρετρο τοῦ φασισμοῦ. Γιὰ νὰ τὸ θάμνο δύο ποιό βαθύ μοπρεῖ. Γιοτί ἔκει είναι η θέση καὶ ὁ προορισμός του.

Ἐμπρός γιὰ νὰ σηκώσουμε τὸν ήλιο ψηλά. Φηλότερα καὶ ὀπό τὸν Πενταδάκτυλο γιὰ νὰ φωτίσουμε τὴν μορτυρικὴ τούτη πατρίδα. Γιὰ νὰ φωτίσῃ τὸ κάστρο τὶς Κερύνειας καὶ τοὺς κάμπους τοῦ Μόρφου καὶ τὶς Καρπάθους. Γιὰ νὰ ζωπονέψῃ τοὺς Σόλους καὶ τὴν Σαλαμίνα. Εἴγγυης διτὶ ὁ φασισμός θέφτεις καὶ διτὶ τὴν ίδια τύχη δέχει καὶ ὁ προορισμός καὶ κατοχῆ.

«Οσοι κι ὅτι ὀπότε τὰ μάτια τοῦ κ. Κιληρίδην δρίσκονται καλλιένο στὸν Δύστο. Ο ἥλιος θαγίνει στὴν ἀνατολή καὶ κάνει να τὴν δύσην. Επρεπε νὰ τὸ γνωρίζετε κ. Κιληρίδην. Ομως τώρα είναι όργα. ΠΟΛΥ ΑΡΓΑ.»

Εὐχαριστώ
Γιώργος Πολυκάρπου
Λευκωσία 27.6.76

Ο ΥΛΙΣΜΟΣ

ΣΥΝΕΧΕΙΑ

('Απὸ τὴν δὴν σελίδα)

δείχγεις πῶς στὴν ούσια είχε μιὰ θρησκευτικὴ ἀντίληφη γιὰ τὸν κόσμο.

Ο Μάρξ διανείσθησε τὴν διαλεκτικὴ τούτη μέθοδο ἀπὸ τὸ Χέγκελ. Βέβαια διάλογος στὴν διφρηγμένη τοὺς γενικὴ έννοια. Οι άνθρωποι διαλογικὰ είναι οἱ ίδιοι, ἀλλὰ είναι ἐντελῶς καθαρὸς πὼν διάρχον μεγάλες διαφορές μεταξὺ τους δυσοὶ διφορά τὴ θέση τους μέσα στὴν κοινωνία. Οι διαφορές κατέταις γεννιούνται ιστορικά. Γι' αὐτὸς ὁ Μάρξ ἔξετασε τὸν άνθρωπο καὶ τὴν κοινωνία ιστορικά, διδούντας μιὰ στὴ γνωστὴ θεωρία τοῦ Ιστορικοῦ ήλισμοῦ, μέσα ἀπὸ τὴν διαφορές ιστορικές ἐποχές. Τὸ κεντρικὸ του συμπέρασμα ήταν ἡ ἀντίληφη τῆς έργατικῆς τάξης στὴν τύχρονη ἐποχῇ σὰν φορέα τῆς ιστορικῆς ζωτικῆς ζώματος την κάτια τὴν κόσμο. ἀλλὰ γιὰ τὸν ίδιον τὸν κόσμο την κάτια τὴν κόσμο. ἀλλὰ γιὰ τὸν ίδιον τὸν κόσμο την κάτια τὸν κόσμο. ἀλλὰ γιὰ τὸν ίδιον τὸν κόσμο την κάτια τὸν κόσμο.

